

# Οι ιδιώτες «έκαψαν» τη ΔΕΗ

Η ραγδαία επιδείνωση των οικονομικών στοιχείων της ΔΕΗ, όπως αποτυπώνεται στις οικονομικές καταστάσεις του πρώτου τριμήνου του 2019 (εδώ), επιβεβαιώνουν τα δραματικά αποτελέσματα που είχαν για την εταιρεία τα πειράματα ήπιας έστω ιδιωτικοποίησης της εταιρείας που εφαρμόστηκαν από το 2015 μέχρι πρόσφατα. Ήταν μια περίοδος που ναι μεν μπήκαν στο συρτάρι και πάγωσαν προσωρινά σχέδια βίαιος ξεπουλήματος, όπως ήταν το σχέδιο της «μικρής ΔΕΗ», οι λύσεις ωστόσο που δρομολογήθηκαν και εφαρμόστηκαν με κορυφαία τις δημοπρασίες αποδείχτηκαν οικονομικά καταστροφικές καθώς επιδείνωσαν τη θέση της ΔΕΗ κι έφεραν έτσι πιο κοντά τις συζητούμενες «θεραπείες σοκ».

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ

Προς επίρρωση, αρκεί μια ματιά στα οικονομικά αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου για να φανεί ότι η αιτία των οικονομικών δεινών της ΔΕΗ βρίσκεται στην επιχειρούμενη ιδιωτικοποίησή της κι ευρύτερα στη νεοφιλελεύθερη διαχείριση κι όχι στον περιβόητο «κρατισμό». Ο «κρατισμός» πιθανά να οφείλεται στο βαθμό που, αντίθετα με ό,τι του καταλογίζεται, έγινε μέσο επιβολής μέτρων και πολιτικών προς όφελος της αγοράς. Το πρώτο τρίμηνο του 2019 η επιχείρηση εμφάνισε καθαρές ζημιές (προ φόρων) ύψους 233,5 εκ. ευρώ όταν την αντίστοιχη χρονική περίοδο του προηγούμενου έτους είχε εμφανίσει οριακές ζημιές μόλις 18,7 εκ. ευρώ. Αξίζει ωστόσο να δούμε πώς διαμορφώθηκε αυτό το αρνητικό αποτέλεσμα.

Αρχικά πρέπει να τονίσουμε ότι η δαπάνη μισθοδοσίας και λοιπών ελεγχόμενων δαπανών μειώθηκε κατά 5,7 εκ. ευρώ ή 2,1%. Κατά συνέπεια, οι λύσεις που υποδεικνύονται για μαζικά προγράμματα εθελούσιας εξόδου μπορεί να μειώσουν παραπέρα το σχετικό κονδύλι, απέχουν ωστόσο από την αντιμετώπιση των πραγματικών αιτιών των οικονομικών ζημιών της ΔΕΗ.

Οι πραγματικές αιτίες εντοπίζονται πρώτο, στις αυξημένες δαπάνες αγοράς φυσικού αερίου, λόγω τόσο της αυξημένης τιμής του κατά 32,5% όσο και λόγω της ανάγκης εισαγωγής αυξημένων ποσοτήτων για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών. Πρόκειται για επιβάρυνση που φέρνει ξανά στην επικαιρότητα την πολύ σοβαρή ενεργειακή εξάρτηση της Ελλάδας, η οποία ανέρχεται στο 73,6%, όταν η ενεργειακή εξάρτηση της ΕΕ των 19 ανέρχεται σε 61,9% και της ΕΕ των 28 σε 53,6%. Παρόλα αυτά από τον ενεργειακό σχεδιασμό της Ελλάδας απουσιάζουν μέτρα που έστω θα

αντιμετωπίσουν αυτή την δομική αδυναμία.

Δεύτερο, στην αύξηση της Οριακής Τιμής Συστήματος κατά 33,6% (ως αποτέλεσμα της αυξημένης ζήτησης ενέργειας κατά 4,2% στις 14.897 GWh έναντι 14.291 GWh το πρώτο τρίμηνο του 2018 που αναγκάζει τους διαχειριστές να ρίχνουν στην παραγωγή και ακριβές μονάδες) και κατ' επέκταση στην υψηλότερη δαπάνη για αγορά ενέργειας.

Τρίτο, στην αυξημένη δαπάνη για αγορά δικαιωμάτων εκπομπών CO2 που έχει εξελιχθεί σε μια γιγάντια κερδοσκοπική φούσκα. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι τιμές των δικαιωμάτων από τον Ιούλιο του 2018 καταγράφουν αλλεπάλληλα ρεκόρ, φθάνοντας στις 5 Ιουλίου τα 25,84 ευρώ. Για να φανεί η διαφορά να αναφέρουμε ότι τον Απρίλιο του 2013 η τιμή των δικαιωμάτων ανερχόταν σε 3,08 ευρώ και τον Μάιο του 2017 στα 4,45 ευρώ. Μιλάμε επομένως για εξαπλασιασμό του κόστους αγοράς δικαιωμάτων! Ο χρηματιστηριακός τζόγος επί των ρύπων, κατ' εφαρμογήν πιθανότατα της αρχής «ο ρυπαίνων γονατίζει οικονομικά και κάποιος επιτήδειος κερδοσκοπεί» κατατρώνει μέχρι στιγμής τα ταμεία της ΔΕΗ καθώς για λόγους εμφανώς πολιτικούς η κυβέρνηση και η διοίκηση της εταιρείας μέχρι στιγμής δεν είχαν μεταβιβάσει το κόστος στους λογαριασμούς. Στόχος προφανώς ήταν να προστατευθούν νοικοκυριά και επιχειρήσεις από μια νέα άνοδο του ενεργειακού κόστους. Πλέον, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η περίοδος χάριτος έχει τελειώσει και αργά ή γρήγορα θα βρεθούμε ενώπιον μεγάλων αυξήσεων στα τιμολόγια του ηλεκτρικού, πολύ δε περισσότερο αν αποφασισθεί να μεταβιβασθούν οι σωρευτικές αυξήσεις με τις οποίες έχει επιβαρυνθεί η ΔΕΗ τουλάχιστον τους τελευταίους 12 μήνες.

Αρνητικά επέδρασαν στα οικονομικά της ΔΕΗ και την ευρύτερη ισορροπία του συστήματος οι δημοπρασίες (NOME) που υποτίθεται ότι θα λειτουργούσαν σαν μηχανισμός διευκόλυνσης της εισόδου των ιδιωτών στην αγορά. Οι δημοπρατούμενες ποσότητες αντίθετα αντί να καταλήξουν στους καταναλωτές της Ελλάδας, διευκολύνοντας τον ανταγωνισμό, κατέληξαν στις γειτονικές χώρες, διευκολύνοντας τον εύκολο πλουτισμό των εμπόρων που παίρνουν μέρος στις δημοπρασίες. Αυτό που συνέβη έτσι από την υιοθέτηση του γαλλικού μοντέλου που θα ενδυνάμωνε του «νέους παίκτες» στην αγορά ηλεκτρισμού είναι η αγορά να υποστεί νέες, επιπλέον και ασύμμετρες στρεβλώσεις. Ομολογείται ανοιχτά στην Ετήσια Έκθεση για το 2019 του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με τίτλο Ο ελληνικός Ενεργειακός

Τομέας: «Παρατηρήθηκαν στρεβλώσεις και αθέμιτες πρακτικές στη λειτουργία της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με εκτεταμένη χρήση προθεσμιακών προϊόντων, τύπου NOME, σε εξαγωγές» (σελ. 130). Ας φανταστούμε τι κριτική και τι επιθέσεις θα είχε δεχτεί η Διοίκηση της εταιρείας ή ακόμη κι η κυβέρνηση (εμμονή στον κρατισμό, προστασία του μονοπωλίου και όρθωση εμποδίων στον ελεύθερο ανταγωνισμό, κ.α.) αν το 2016 οπότε επιβάλλονταν οι δημοπρασίες αρνούνταν να τις δεχθούν επικαλούμενες το μεγάλο οικονομικό κόστος που επισείουν για την εταιρεία...

Συνεχή συρρίκνωση στον τζίρο και τα κέρδη της ΔΕΗ προκαλεί επιπλέον η μείωση του πελατολογίου της, στο βαθμό που κατά τεκμήριο στους ιδιώτες πάνε οι καλοί πελάτες. Κι αυτή η υποχρέωση, που αποτελεί ασφαλή αιτία μετατροπής της πιο κερδοφόρας εταιρείας σε ζημιογόνα, αποτελεί μνημονιακή δέσμευση. Το μέσο μερίδιο της ΔΕΗ στην αγορά προμήθειας στο σύνολο της Ελλάδας από 83,8% το πρώτο τρίμηνο του 2018 μειώθηκε σε 77,1%. Ως αποτέλεσμα οι πωλήσεις της ΔΕΗ μειώθηκαν κατά 6,2%, ενώ τον Μάρτιο του 2019 το μέσο μερίδιο αγοράς στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα περιορίσθηκε στο 76,6%, όταν ένα χρόνο πριν, τον Μάρτιο του 2018 το μερίδιο της ΔΕΗ ανερχόταν σε 82,7%. Εντύπωση ωστόσο προκαλούν οι αποκλίσεις που καταγράφονται καθώς στην Υψηλή Τάση η ΔΕΗ παίζει σχεδόν μόνη της ελέγχοντας το 97,7% της αγοράς, ενώ στη Μέση Τάση έχει υπό τον έλεγχό τα το 53,6%.

Βαρίδι στα πόδια της ΔΕΗ αποτελούν κι οι απλήρωτοι λογαριασμοί που συνεχώς αυξάνονται, έχοντας φθάσει τα 2,7 δισ. ευρώ, τα 1,05 δισ. ευρώ εκ των οποίων αφορούν 890.000 τελικούς πελάτες. Η «στάση πληρωμών» εκατοντάδων χιλιάδων πελατών της ΔΕΗ προς την εταιρεία εξηγείται στη βάση του οξύτατου κοινωνικού ζητήματος, όπως συμπυκνώνεται σε ένα ποσοστό ανεργίας της τάξης του 18% και σε ένα ποσοστό που κινδυνεύει με κοινωνικό αποκλεισμό και φτάνει τον 1 στους 3. Τούτων δοθέντων η ανακοίνωση του προέδρου της εταιρείας, Μιχάλη Παναγιωτάκη, ότι «θα σταλούν σε όλους εξώδικα» μόνο ως απειλή ακούγεται. Επίσης, ως προαναγγελία μια ξαφνικής όξυνσης των επιπέδων ενεργειακής φτώχειας και κοινωνικής υποβάθμισης. Πιθανότατα, η τύχη των εκατοντάδων χιλιάδων νοικοκυριών που δεν μπορούν ακόμη και σήμερα, μετά την έξοδο της Ελλάδας από την ύφεση, να πληρώσουν τον λογαριασμό τους να μην εμπίπτει στις ευθύνες της ΔΕΗ. Δεν μπορεί όμως και από την άλλη η ΔΕΗ να αφεθεί ελεύθερη

να ρίξει στο σκοτάδι χιλιάδες οικογένειες καταδικάζοντάς τις να ζουν σε προϊστορικές συνθήκες χωρίς θερμοσίφωνο, κουζίνα, τηλεόραση και υπολογιστή.

Μια «θεραπεία σοκ» που θα αιτιολογηθεί στη βάση των οικονομικών ζημιών της ΔΕΗ και θα προκρίνει την πώληση λιγνιτικών ακόμη και υδροηλεκτρικών μονάδων, την πώληση πακέτου μετοχών της ακόμη και του μάνατζμεντ, προγράμματα εθελούσιας εξόδου, αυξήσεις τιμολογίων κι επιτάχυνση των εισπρακτικών μέτρων θα οδηγήσει σε παροξυσμό το κοινωνικό ζήτημα και την ενεργειακή φτώχεια... Χώρια του γεγονότος ότι αυτές οι λύσεις δεν έχουν καμιά σχέση με τις αιτίες των προβλημάτων!

Πηγή: [Επίκαιρα](#), τεύχος 408